

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmeeststraat, No. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco worden
ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRYZEN

VOOR 3 MAANDEN,

te Amsterdam ..... f 7.—
en Buitensiden franco ..... 8.—

Advertentien.

ZEVEN REGELS of minder ..... 1.75.
Rijzen regel meer ..... 25.
REGEL voor elke advertentie en herhaling ..... 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten
en Wetenschappen.

DOOR BUITENGEWONE GELEGENHEID.

TÉLÉGRAPHIQUE DÉPÊCHE.

BAYONNE, 5 Jan. Den 29 December is Basilio Garcia to Alcantara bij Logrono, met acht bataljons en 200 paarden, den Ebro overgetrokken. Duizend man daarvan hebben den overtocht geweigerd, en zijn gedeserveerd of verdronken.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 8 Jan. Dezer dagen heeft Zijne Majesteit bij besluit vastgesteld eenige bevorderingen bij het korps intendanten, en wijders bepaald, dat, zoo lang door Hoogstedenzelve niet wordt overgegaan tot eene dadelijke benoeming van eenen hoofd-intendant, voortaan, in plaats van twee, drie intendanten van de 1ste klasse tot het korps zullen behooren, terwijl overigens aan den onder-intendant der 1ste klasse F. L. Matt, onder toekenning van den rang van intendant der 2de klasse, het tractement van non-activiteit is verleend.

De benoeming van den luitenant-kolonel A. van den Heuvel, tot commandant ad interim van de 17de afdeeling, is door Zijne Majesteit ingetrokken, en dat commandement opgedragen ad interim aan den luitenant-kolonel J. van Gorkum, van het korps.

De heer J. Dussanar de la Tour, consul-generaal van Oostenrijk te Amsterdam, is gisteren in deze residentie aangekomen.

De Staatscoutant behelst de navolgende Wetten:

(Staatsblad n°. 72.) WET van den 23 December 1827, tot vaststelling van de begroting voor den jaer 1838.

Wij WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid, om vast te stellen eene begroting van Staats-uitgaven voor den jaer 1838; zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan, bij deze:

Art. 1. De begroting der Staats-uitgaven voor den jaer 1838, wordt vastgesteld op eene som van vierhonderdtien miljoen zes honderd zeven en tachtig duizend vijf en veertig gulden dertig centen, en zulks, wat betreft de verschillende hoofdstukken, verdeeld als volgt:

I	Hoofds., Huis des Koning.....	f 1,425,000.00
II	De Secretarie van Staat en de Hooft Collegien.....	538,200.00
III	Departement van Buitenlandsche Zaken.....	797,600.00
IV	Justitie.....	1,347,520.00
V	Binnenlandsche Zaken.....	2,991,800.00
VI	voor de Zaken der Hervormde kerk, enz.....	1,336,900.00
VII	Zaken van de Roomsche Katholieke Eredienst.....	400,000.00
VIII	Marine.....	4,750,000.00
	A. Nationale schuld.....	f 15,214,895.00
	B. Kosten van het departement en verdelende administratiën, pensioenen, enz.....	4,795,794.44
IX	van Financiën.....	20,010,689.44
X	van Oorlog.....	11,000,000.00
XI	Kolonien.....	89,335.86
	Totaal f 44,687,045.30	

2. Naar aanleiding van art. 1 der wet van den 24sten April 1836 (Staatsblad n°. 11) zal, zoo lang en in zoo verre als de splitsing der schuld en de uitgifte der obligatiën niet zal hebben plaats gehad, de som van vijf miljoen zes honderd duizend gulden (f 6,000,000.00) op de 2de afdeeling van

het onderdeel A van het IXde hoofdstuk afgetrokken, ten behoeve van de schatkist, uit de geldmiddelen van de overzeesche bezittingen verstrekt worden.

3. Ter bestrijding der onvoorziene behoeften, welke gedurende den loop van het jaar 1838 moogen opkomen, wordt ter beschikking van den Koning gesteld eene som van vijf honderd duizend gulden, te vinden, in de eerste plaats, uit hetgeen de uitgaven, vermeld in de begroting van staats-uitgaven over hetzelfde jaar, beneden de sommen, daarvoor toegestaan, moogen komen te blijven, zullende het niet aldus gevondene worden grangschikt onder de uitgaven van een volgend jaar.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, kollegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden. Gegeven enz.

(Staatsblad n°. 73.) WET van den 23sten December 1827, tot vaststelling der middelen tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begroting over 1838.

Wij WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de belastingen, ten behoeve van den Staat, behoeven te worden vastgesteld in verband met de behoeften, zoo als die voor 1838 berekend worden, en bepaald zijn bij de wet tot regeling van de begroting voor dat jaar:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begroting over 1838, zullen worden geheugd, als:

1°. De Rijks-directe en indirecte belastingen, accijnzen en regten, hierna genoemd, zoo als dezelve thans worden geheugd, of door nadere wettelijke bepalingen moogen worden geregeld, te weten:

a. De Grondlasten, benevens twee opcenten voor kwade posten; b. De belasting op het personeel; c. Het patentregt; d. De accijnzen; e. Het regt op het zegel en de successie; f. Het regt van registratie en verdere indirecte belastingen van griffie- en hypotheek-regten; g. De regten op den in- en uit- en doorvoer, het buitenlandsch toonnegeld, de watertolten, de scheepvaart en recognitie-regten en de baak- of vuurgelden; h. Het regt van waarborg op de goederen en zilveren werken.

2°. De posten; 3°. De loterij; 4°. De jacht en visscherij; 5°. De opcenten op de hoofdsom der volgende belastingen, accijnzen en regten; te weten:

a. Acht opcenten op de grondbelasting, daaronder begrepen twee opcenten, welke, naar aanleiding van de tweede zinsmede van artikel 15 der wet, van den 12 Julij 1821 (Staatsblad n°. 9), voor de gemeenten hebben kunnen geheven worden, en die ten behoeve van het rijk zullen worden betaald; b. vijf opcenten op het personeel; c. vijf opcenten op het patentregt. Zullende de opcenten op het personeel en het patentregt geheven worden over het geheele belastingjaar, eindigende den laatsten April 1839; d. vijf en twintig opcenten op de accijnzen op de suiker, den wijn, het binnenlandsch gedistilleerd, het buitenlandsch gedistilleerd en het geslagt, benevens op het collectief zegel, daartoe behoorende, en op de vervoer-bijlatten voor al de accijnzen; e. vijf opcenten op de accijnzen op het zout, de zeep, bieren en azijnen, den turf en de steenkolen, alsmede over het collectief zegel, daartoe behoorende; f. vijf en twintig opcenten op de regten van zegel en successie; g. tien opcenten op het regt van registratie en de griffie en hypotheek-regten.

3°. De inkomsten der domeinen van Onzen beminden Zoon Prins Frederik der Nederlanden, overgedragen bij de wet van 25 Mei 1818, (Staatsblad n°. 26); 7°. De opbrengst van de te verkoopen goederen, buitengewone inkomsten en alle verdere toevallige baten; 8°. Eene uitkeering van een miljoen, twee honderd duizend gulden (f 1,200,000), uit de geldmiddelen der overzeesche bezittingen.

II. Ter voorziening in de buitengewone pensioenen, lijfrenten en andere aflopende betalingen, zullen worden geheugd:

a. Eene uitkeering van een miljoen negentien duizend drie honderd zes en negentig gulden dertien cents (f 1,019,396.13), door het Amortisatie-Syndicaat aan de schatkist te doen, volgens artikel 3 der wet van den 27 December 1822 (Staatsblad n°. 59); b. Eene uitkeering van twee honderd vijf en vijftig duizend gulden (f 255,000), door het Amortisatie-Syndicaat aan de schatkist te doen, volgens artikel 1 der wet van 6 Junij 1824 (Staatsblad n°. 38).

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, kollegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden. Gegeven enz.

(Staatsblad n°. 74.) WET van den 23sten December 1827, omtrent den inkoop en de aflossing van schuld voor 1838.

Wij WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo de schuld jaarlijks in overweging moet worden genomen, ter bevordering der belangen van de schuldeischers van den Staat, en die belangen, wat het naast volgend jaar betreft, zullen kunnen worden behartigd, met in het ooghouding tevens der noodzakelijkheid om de bezwaren der schatplichtigen, zooveel mogelijk, te matigen.

Gelet op de bepalingen van art. 42 en 43 der wet van den 27sten Dec. 1823 (Staatsblad n°. 59), tot instelling van het Amortisatie-Syndicaat en ter regeling van onderscheidene financiële aangelegenheden des Rijks, op die, vervat in artikel 5 en 6 van de wet van den 24 December 1829 (Staatsblad n°. 80), op de Nationale schuld en tot regeling der belangen van het Amortisatie-Syndicaat, ter gelegenheid van de vaststelling van de tienjarige begroting, aanvang nemende met 1830, mitsgaders op de wetten van 29 December 1832 (Staatsblad n°. 63), van 23 December 1833 (Staatsblad n°. 70), van 27 December 1834 (Staatsblad n°. 39), van 22 December 1835 (Staatsblad n°. 37), en van 21 December 1836 (Staatsblad n°. 61), omtrent den inkoop en aflossing van schuld voor 1833, 1834, 1835, 1836 en 1837; Gezien de opgave van het gebruik, bij het Amortisatie-Syndicaat gemaakt, van de som bij de wet van 21 December 1836 (Staatsblad n°. 61), bestemd om, gedurende het jaar 1837 te worden besteed tot aankoop en aflossing van schuld; zoo is het, dat Wij den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, zoo als Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Het Amortisatie-Syndicaat zal, even als over de jaren 1832, 1833, 1834, 1835, 1836 en 1837, ook over het jaar 1838, niet worden gesteld in het genot van de jaarlijksche dotatie van f 2,500,000, bij de wet van 9 Februarij 1818 (Staatsblad n°. 7), ten behoeve van de voormalige Amortisatie-Kas bestemd, en welke bij de wet van den 27sten December 1822 (Staatsblad n°. 59) aan het Amortisatie-Syndicaat is toegewezen geworden.

Desniettegenstaande zal het Amortisatie-Syndicaat verplicht zijn, om, op den tot dusverre gebruikelijken voet, zoodanig kapitaal Nationale Werkelijke twee en een half per cent rentgevende schuld te verschaffen en aan te wijzen, als vereischt wordt om de uitgestelde schuld, waarvan de Kansbiljetten bij de plaats gehad hebbende lotingen voor 1838 zijn uitgetrokken, in zoo verre die niet reeds vroeger door het Amortisatie-Syndicaat verkregen, en ten gevolge van artikel 2, der wet van den 24sten December 1829 (Staatsblad n°. 59), tot een bedrag van f 2,031,800, zijn vernietigd geworden, tot de werkelijke schuld te doen overgaan.

2. Dien ten gevolge wordt het Amortisatie-Syndicaat ontheven van de bij art. 5 der wet van 24 December 1829 (Staatsblad n°. 80), aan hetzelfde opgelegde verplichting, om over het jaar 1838 eene som van f 783,350 te besteden tot inkoop en vernietiging over de kapitalen werkelijke schuld, waarvan de daarstelling is geautoriseerd bij de wetten van:

31 December 1819.....	(Staatsblad n°. 62),
24 " 1820.....	" " 30),
2 Augustus 1822.....	" " 24),
27 December 1822.....	" " 59), en
3 Maart 1825.....	" " 31):

wordende aan hetzelfde Syndicaat toegekend, de renten in 1838 zullende verschijnen op de kapitalen werkelijke schuld, reeds ter uitvoering van het hiervoren aangehaalde 5de artikel der wet van den 24 Dec. 1829 aangekocht, en hetzelfde ontheven van de verplichting, om de reeds door aflossing in 1830 en 1831 uitgespaarde renten tot nieuwen aankoop te besteden.

3. Bij wijziging in zoo verre van het bepaalde bij art. 6 der wet van den 24sten Dec. 1829 (Staatsblad n°. 80), zal het Amortisatie-Syndicaat even als in de jaren 1832, 1833, 1834, 1835, 1836 en 1837 kunnen volstaan, maar ook tevens verplicht zijn, om op den 1sten April 1838, ten gevolge van eene voorafgaande loting, af te lossen een kapitaal van een miljoen gulden, schuldbekeentissen rentende 4½ pCt., daargesteld volgens de wet van 27 Dec. 1822 (Staatsblad n°. 59), en zulks onverminderd de voldoening aan de verplichting voortvloeiende uit het bepaalde bij artikel 5 van ons besluit van 1 Junij 1830 n°. 168; ten gevolge van welk besluit, en uit kracht van de wet van 27 Mei bevorens (Staatsblad n°. 10), een kapitaal van der-

MENGEELWERK.

DE NEVEN.

Mijn Heer DE AVONDBODE!

Daar oom, bij wien wij, mijne zuster en ik, zijne nichtjes, inwonnen, ons gezegd heeft, dat UEd. niet een van die courantschrijvers is, die alleen onpartijdig in naam zijn, en die enkel zulke ingezondene stukken plaatsen, welke naar hunnen zin zijn en al het andere verwerpen, huldigende alzoo het bekende gezegde: *car nul n'aura d'esprit quo nous et nos amis*; daar UEd. nu niet tot de zoodanigen schijnt te behooren, zoo wagen wij het, onze bescheidene oordeelvelling over de Neven aan UEd. mede te deelen; in de hoop dat UEd. dezelve in uw blad zal willen opnemen.

Oom zegt daar te boven, dat, daar, volgens de grondwet, geen Nederlander aan zijner natuurlijke regter mag onttrokken worden, UEd. zeker zoodanig vergrijp niet zult begaan, door te weigeren dat de neven voor de vierschaar van ons, de nichtjes, te regt staan.

UEd. moet dan weten, *Mijn Heer de Avondbode*, dat onze oom alle avonden uwen bode en zijne berigten ontvangt, en dit is waarlijk voor den goeden man eene versnapering. Het staatkundig gedeelte leest hij in stilte en schudt daarbij wel eens het hoofd; dat acht hij boven onze sphaer, maar het mengelwerk wordt hard op gelezen. Zoo kregen wij dan kennis van uwe recensie over het nieuwe tooneelstuk: *de Neven*. UEd. kan wel begrijpen, dat wij oom plaagden, om er ons eens heen te brengen; eerst ging dat vliegertje niet

op, maar den volgenden dag behaalden wij de overwinning; dat is, de belofte, en die belofte werd vervuld.

Het was in den schouwburg opgepropt vol. Wij hebben goed naar het stuk toegeluisterd en geen enkel woord gemist. Het heeft ons zoo geamuseerd, dat de tijd als ongevlogen was. Eenige heeren, die in de loge naast ons zaten en die wel kennis schenen te hebben, hoorden wij ook in den lof van het stuk en den roem van den schrijver, dien zij den heer SCHWITZ nu mozt noemden, uitweiden.

Maar, mijnheer de AVONDBODE, het suite UEd. niet, zoo wij toch enkele kleine reflectietjes hebben gemaakt, en het zijn deze nu, die wij u eens wenschten mede te deelen.

Voorreest moeten wij maar ronduit verklaren, dat wij studenten nog wat jong vinden om te trouwen. Zij praten er wel veel van, maar dit loopt immers meestal op niets uit. Zij mogen zingen, met de medeminnars uit de *Pretendus*: *sommes nous faits, pour être époux? non!*

Dan vinden wij den schrijver onregtvaardig: hij geeft aan JULIA, de dochter des Barons, den hupscheu, vrolijken, knappen en braven AUGUST, en SOPHIA TERLAAN, die waarlijk een even lief meisje is als JULIA, moet zich met dien droogen, naren FRANS VERSPAL behelpen; deze had van ons stellig een blaauwtje gehad.

Verder komt het ons wat zonderling en wat onwaarschijnlijk voor, dat fatsoenlijke lieden elkander in eene kleine stad, als Leyden is, zolfs niet van aanzien kennen, en dit toch is de veronderstelling van het stuk en daarop de *intrigue* gegrond. Maar dit willen wij toegeven; want anders ware er geene *intrigue*, dus geen stuk, en wij niet in den Schouwburg geweest.

Eindelijk hebben wij wel eens eene uitdrukking gehoord,

die misschien wat al te famillair mogt genoemd worden; zoo b. v. had het aan het stuk niets van de waarde benomen, wanneer VERSPAL en TERLAAN in hunne zamenpraak van het 6de tooneel, 4de bedrijf, niet hadden gesproken, dat ze hunne *troisièmes* aan flarden hadden gescheurd; dit klinkt zoo raar in onze ooren. Dan maakten die heeren, waarvan wij zoo even spraken, ook de bemerking, dat het wat ongepast was, dat TERLAAN, die over het huwelijk zijner dochter komt spreken, aan den oom van den jongman zegt:

«'t Wordt waarlijk zaak... gij weet... zoo als men dikmaals ziet

«Droog stroo bij vuur gelegd...»

waarop VERSPAL lagchende vraagt:

«Uw dochter moet toch niet?...»

Wij voor ons begrijpen niet wat dit beteekent, en oom heeft het ons ook niet willen uitleggen.

En hiertoe nu bepalen zich onze kleine *critiques* op het stuk; en wat nu de uit- of opvoering daarvan betreft, hebben wij er waarlijk geene of zeer weinige te maken, en ook daaromtrent, even als omtrent het stuk, zal hier de regel wel mogen gelden: *la critique est aisée et l'art est difficile*. Wij hebben gevonden, dat men over het algemeen het stuk natuurlijk, levendig en fatsoenlijk heeft gespeeld.

Voor al heeft de heer PETERS, door zijnen lossen, gemakkelijken en tevens beschaafden toon, ons behaagd. SOPHIA en JULIA zouden zeer lieve origineelen zijn; hare rollen waren niet groot, maar werden regt goed vervuld; de actrice, die voor JULIA speelde, heeft een treifend oogenblik gehad, bij het geven harer hand aan AUGUST. Oom VERSPAL was wat zonderling toegetakeld en zijne *naturel* paruk verdiende bijkans dien naam niet. Die voor FRANS VERSPAL speelde kan het niet helpen, dat hij wat oud voor die rol is. KAREL TER LAAN

tig miljoen guldens schuldbekekenissen van het Amortisatie-Syndicaat, rentende 3½ pCt., is getreërd geworden.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, kollegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

(*Staatsblad* n°. 75.) Wet van den 23sten December 1837, tot gelijkstelling van den accijns op de grove maatkolen en het kolengruis.

Wij WILLEM, bij de GRACIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE, NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ. ENZ. ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de bezwaren, welke er uit den tweeledigen aanslag van de grove maatkolen en het kolengruis, volgens artikel 1 der wet van den 26sten December 1833 (*Staatsblad* n°. 73), voortvloeien; zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, de navolgende bepaling vast te stellen, welke met den 1sten Januarij 1838 in werking zal worden gebracht.

Bij wijziging in zoo verre van artikel 1 der wet van den 26sten December 1833 (*Staatsblad* n°. 73), zal de accijns op de grove maatkolen en het kolengruis bedragen, dertig centen van elke mudde, meerdere of mindere hoeveelheden naar evenredigheid.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, kollegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

— De belgische gedeputeerden hebben, bij de tweede stemming over budget van de landmagt, bij de inkorting van de soldij van het leger volhard. De minister van Oorlog heeft bij die gelegenheid verklaard, dat hij alsnu de reserve zelfs geene acht dagen bijeen kan roepen, en het leger moet terugbrengen tot den stand, uit welken men hetzelfde in 't verleden jaar heeft willen verheffen; — maar dat de verantwoordelijkheid dienaangaande niet op hem, maar op de Kamer rust, want dat hij het niet voorzigtig rekent, om in de tegenwoordige omstandigheden de troepen te verminderen.

De gedeputeerden hebben daarop het budget der ontvangsten, ten bedrage van 94½ miljoen, goedgekeurd. Zij hebben slechts in 10 ocenten op de grondbelasting willen toestemmen, en zich niet verklaard ten aanzien van de voorgestelde belasting op het debiet der sterke dranken. Men schijnt, in stede daarvan, eene belasting op de koffij en den tabak te willen invoeren.

Volgens den *Courier de la Meuse* zouden de meisjes te Aken het voorbeeld van die te Keulen hebben nagevolgd, en eene vereeniging daargesteld, ten einde alle gemengde huwelijken, en zelfs allen omgang met protestanten, te vermijden. Jonge dames der eerste families zijn reeds leden dezer maatschappij, en hebben zich verbonden de behoeftige meisjes te ondersteunen, welke in het gevaar mogten verkeeren, een protestantsch huwelijk te moeten aangaan.

— Volgens een der Belgische bladen, is de zaak betreffende het Grünwald alleen voorloopig geschikt, en wacht men slechts op eene meer gunstige gelegenheid, dan de tegenwoordige, om de billijke vorderingen van Z. M. den Koning der Nederlanden en het Duitsche bondgenootschap, weder op het tapijt te brengen.

— Men leest in den *Echo de Luxembourg*:

De geruchten van eene vermeerdering van het garnizoen van Luxemburg zijn van allen grond ontbloot; wij vermoenen te weten, dat tot dus verre geene nieuwe troepen de vesting zijn binnen getrokken, en dat er zelfs niet eens aan eene versterking gedacht is.

ENGELAND.

Londen 5 Januarij. De beroemde hardlooper Sutton, van Kent, trok gisteren de aandacht van eene talrijke menigte, welke zich op de Waterloobrug verzamelden, tot zich, ten einde ooggetuigen te zijn van eenen wedloop, welke aldaar zoude plaats hebben. De weddenschap namelijk, dat Sutton in den tijd van één uur, eene mijl achterwaarts en eene mijl voorwaarts, met een kruiwagen, moest loopen, 50 steenen opnemen en dezelve in eene mand leggen. — Hij heeft zijne taak in 59 minuten volbragt; de geheele afstand was 7 mijlen. Deze Sutton heeft reeds 305 mijlen in 6 dagen afgelegd, waarbij hij, bij eenen dagelijkschen gang van 12 uren, bijna de helft van den afstand achterwaarts geloopt heeft.

De *Gazette de Malte* verhaalt het volgende: den 6 September laatsleden, hebben eenige Engelsche officieren van de stoomboot *Hermes*, gedurende eenen vrij hevigen storm, de kolom van Pompejus te Alexandrië beklommen, op dezelve de Engelsche vlag geheschen, en, onder het lossen hunner vuurwapenen, op de gezondheid van H. M. de Koningin gedronken. De touwladder, waarmede deze waaghalzen de beklimming hebben bewerkstelligd, kon niet dan na veel moeite aan de kolom worden vastgemaakt. Ten einde zulks te volvoeren, hebben zij zich van eenen bijzonder grooten papieren vlieger bediend, waardoor zij een touw over het kapiteel hebben weten te brengen, waaraan zij den touwladder bonden, dien zij alzoo aan de tegenoverge-

was regt in zijne rol, en wij hebben hartelijk gelachen over de beschrijving van zijn partijtje billard. De Baron van ZEVEN-VAN, hoezeer zijne rol niet vrolijk is, was niet vervelend, en zijn zoon EDUARD was een ware jonker ligt en digt. Ook het gekibbel tusschen de oude huishoudster en den ouden bediende van VERSPAAL was regt aardig.

Nu, mijnheer de redacteur, als ons gesnap UEd. niet heeft verveeld, rijm het dan een plaatsje in uw blad in. Wij hebben er nog al moed op, dat op ons request een gunstig fiat zal volgen; daar UEd. zelfs in een artikel van uw Mengelwerk, over den GUISBRECHT VAN AEMSTEL, den moed gehad hebt, tegen het oude vooroordeel onzer stadgenooten aan, te zeggen, dat dat meesterstuk van onzen VONDEL, bij al het schoone en verhevene daarvan, toch hier en daar anders en beter had kunnen zijn; en daarom meenen wij dan ook, dat de *Neven* over onze uitspraak ontevreden noch de hoogst verdienstelijke schrijver van dat stuk over onze *critique* zal gebeld zijn. Zoo hij dit wezen mogt, dan noodigen wij hem uit, ter liefde van de kunst en het tooneel, zich op ons te wreken, door ons de *Nichtjes* tot tegenhanger te kiezen voor een nieuw blijspel, en ons daarin te hekelen zoo veel als zijne luim zal medebrengen en zijne *conscience* het zal gedoogen. En wat u betreft, mijnheer de *Aendbode*, zoo gij op de ondersteuning van ons geslacht prijs stelt, laat dan uwe télégraaf uit *Parijs*, ook ons eens mededeeling geven, welke hoedjes thans gedragen worden, en hoe de Fransche dames gekleed zijn, als zij op eene wandeling of naar een bal gaan, want, hoe nationaal ook, de Parijsche modes blijven altijd de voorkeur bij ons houden.

DE NICHTJES.

stelde zijde vasthechten. Op het kapiteel gekomen, moest het gezelschap, bestaande uit 10 personen, dadelijk gaan zitten, wyl de kolom door den storm zoodanig schudde, dat de wijn, welken zij in de glazen schonken, even spoedig uit dezelve stortte.

LEVERPOOL 5 Jan. In de tegenwoordige omstandigheden, waarin zooveel afhangt van het persoonlijk karakter van hem, aan wien het roer van staat in Canada is toevertrouwd, zal het volgende uittreksel uit eenen particulieren brief, betrekkelijk sir Colborne, voorzeker met belangstelling gelezen worden: Sir John Colborne was militair secretaris van sir John Moore in Spanje; hij voerde het bevel over het 52ste regiment in vele veldslagen en bestormingen — het laatst te Waterloo. Hij staat in hooge achting bij den hertog van Wellington, bij geheel het leger, bij allen, die hem kennen, uitgenomen bij zich zelf; want, even als Epaminondas, en zeer weinigen van dien stempel, is hij even zedig en zonder eenige prétentie in de zamenleving, als stout, volhardend en onversaagd in het oorlogsveld.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 30 Dec. Z. K. H. de hertog Jan zal nog gedurende eenige weken alhier vertoeven; men zegt, dat Z. K. H. voornemens is, eene reis door Oostenrijk, Tyrol, en eengedeelte van Italië te ondernemen. Z. K. H. de aartsbischop Maximiliaan de 1^e, alsmede de Fransche gezant, graaf St. Aulaire, zullen in de volgende week vertrekken. De gezondheidstoestand van H. K. H. de aartsbischop Sophie is merklijk verbeterd. De kroonings Keizers tot Koning van het Lombardisch-Venetiaansch koninkrijk, zou als nu stellig tegen het einde van den aanstaanden zomer bepaald zijn.

— Heden werd de Keizer Ferdinands-Noorderbaan van het Prater voor het publiek geopend; een keizerlijk besluit bevat de daarvoor bepaalde wetten.

DRESDEN, 2 Jan. De gezondheidstoestand van Z. K. H. Prins Maximiliaan, vader van Z. M. den Koning, welke sedert eenigen tijd steeds afnemende was, is zoodanig veranderd, dat men voor het leven van Z. K. H. ducht, zoo dat heden in de Hofkerk alhier voor hoogstdezelv's herstel gebeden is, en de schouwburg dezen avond zal gesloten zijn.

FRANKRIJK.

PARIS 5 Januarij. Eergisteren hebben wij medegedeeld, dat prins Charles Lucien, zoon van Lucien Bonaparte, bekend onder den naam van Prins van Musignano, alhier was aangekomen, en Dingsdag 11. de zitting der akademie van wetenschappen had bijgewoond. De prins Charles is, zonder daartoe verlof van het gouvernement te hebben ontvangen, te Parijs gekomen, maar hij heeft zich dadelijk bij het bestuur vervoegd, bij den Koning zijne opwachting gemaakt, en de vergunning verworven, om twintig dagen in Parijs door te brengen. De prins heeft belangrijke werken over de natuurlijke historie van Italië en der Vereenigde Staten uitgegeven; hij is zeer geleerd en houdt zich tegelijk niet in het allerminste met de staatkunde bezig; zijn eerste bezoek te Parijs was bij den heer Arago.

Men zegt, dat ook prins Antoine, de oudste broeder van prins Charles, het voorbeeld van zijnen broeder, door Frankrijk te bezoeken, denkt te volgen. Caroline, weduwe van Murat, woont te Parijs. De dochter van Lucien, mevrouw Wells, woont te Parijs. Nog onlangs werd aan nu wijlen de Koningin Hortensia vergund om met haren zoon te Parijs te komen, en een andermaal om zich daar bij hem te voegen en hem te redden.

Eenigen tijd geleden heeft Prinses Maria van Orleans, te Stuttgart, met de beide zonen van Jérôme Bonaparte gedanst.

Al deze daadzaken bewijzen, dat het bestuur zelf geneigd is de wet der verbanning van de Napoleontische familie te verzachten.

6 Jan. De opperbevelhebber, graaf de Castellane is, den 26 Dec des middags, naar Port Vendres vertrokken, en heeft zich aldaar op denzelfden dag aan boord van eene Koninklijke stoomboot begeven, welke den vorigen dag uit Toulon in de haven was aangekomen, ten einde naar Afrika te gaan.

De ministeriële bladen houden zich bezig met de plannen van het kabinet, betrekkelijk Algiers; zij veronderstellen, dat het gouvernement het leger aldaar op 28,000 man wil brengen. Alsdan zou hetzelfde eene vermindering moeten ondergaan, aangezien de aldaar aanwezige troepen meer in getal zijn. In Afrika bevinden zich thans ongeveer, te Constantine 5,000, in de legerkampen van Ghelma, Hammen-Berda, Nechmeya, en Drea 3,000, te Bona à la Calle en Bougie 3,000, te zamen 11,000 man. Te Algiers en in de legerkampen 10,000 te Oran, Arzen, Mostaganem 9,000; dus te zamen 30,000 man; welke magt, bij den tegenwoordigen staat van zaken, voor alle mogelijke voorvallen toereikende is.

LEYDSCH AKADEMIE-VERHANDELINGEN.

A. P. WEGGEMAN GULDENONT, *Diss. jurid. inaug. de Aggerum et Aquarium Curatorum Collegio, a quo de Historia tractus de Krimpenwaard*. D. 1 Decemb. 1837. 70 pag. 8vo. Eene monographie over de geschiedenis van den Krimpenwaard en het Heemraadschap van denzelfden; waartoe de schrijver bijzondere aanleiding en ook bijzondere hulpmiddelen had, wegens de bezittingen zijner familie in dien oord, en het ontvangerschap, door verscheiden zijner voorouders over dat district uitgeoefend, waarvan, volgens de opdracht, zijn vader thans president-heemraad is. (*) De geschiedenis van deze streek (en alzoo mede die van de geprojecteerde gedeeltelijke verveening, die aanleiding gegeven heeft tot de negotiatie, waarmede de geldschietters zoo deerlijk uitgekomen zijn!) wordt in het eerste hoofdstuk van dit werkje bondig beschreven; — en daarbij ook eene feil van WAGENAAR aangewezen, ten opzichte der inundaties in het jaar 1672. Het tweede hoofdstuk geeft eene beschrijving van dat ambacht, door een zeer net kaartje opgehelderd, en van het dijk- en waterbestuur deszelfden, met de veranderingen, in den loop der tijden daarmede voorgevallen. — Het schijnt, dat het den schrijver, ware hij niet aan de akademische taal gebonden geweest, gemakkelijker zou geweest zijn, dit alles in het Nederlandsch te beschrijven, en wij durven hem wel aanmoedigen, zijn werk alzoo weder om- en uit te werken en, met bijvoeging van het nette kaartje, openlijk uit te geven.

(*) De Verhandeling is mede opgedragen aan des schrijvers moederlijken grootvader, den heer A. HOYNGE VAN PARENDECHT, bekend als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; doch wiens overlijden juist op den promotie-dag van zijnen kleinzoon inviel.

— Bijna uit al de steden van het noorden ontvangen wij heden de bevestiging, dat al de regimenten, bestemd om het observatie-leger te formeren, zelfs die reeds op marsch waren, contraorder hebben bekomen.

— 7 Januarij. Gisteren avond, ten 8½ ure, is de groote deputatie van de Kamer der Pairs bij den Koning toegelaten, om Hoogstdezelv's het adres van antwoord aan te bieden. Z. M. heeft daarop geantwoord: « dat hij zeer getroffen was over de daarin uitgedrukte gevoelens, en dat hij daarin een waarborg te meer zag, om de volmaakte overeenstemming tusschen al de magten van den Staat te behouden.

— Verschillende berichten komen daarin overeen, dat, zoo aan sommige korpsen, die tot het observatie-leger moesten behooren, tegenbevel is gezonden, andere daarentegen zich werkelijk in beweging hebben gesteld naar de Belgische grenzen. Algemeen gelooft men, dat de getalsterkte van dat leger veel minder zal zijn, dan men in den beginne heeft opgegeven en dat dezelve hoogstens 20,000 zal bedragen.

— Gisteren is een koerier van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken naar Madrid vertrokken, alwaar de vreemdste opinien, over de staatkunde van Frankrijk, dagelijks veld winnen, zoodanig, dat van een aan het viervoudig verbond toegevoegd artikel gesproken is, waarbij Frankrijk zich verbindt 20,000 man troepen ten koste van Spanje te leveren, en een gelijk getal soldaten gereed te houden, om als Fransch leger op te rukken, indien de eerst gezonden 20,000 man, door onvoorziene omstandigheden, mogten noodzaak worden in Frankrijk terug te trekken. Men voegt hierbij, dat twee aanzienlijke personen van Madrid, de een naar Londen en de ander naar Parijs, zullen vertrekken, ten einde de leening te sluiten, waarvan sedert eenigen tijd sterk wordt gesproken.

Men leest in het *Journal des Débats*: De graaf van Galen, Pruisch zaakgelastigde te Brussel, is, dezer dagen, uit zijne betrekking verwijderd, omdat hij de bevelen van zijne regering niet opgevolgd heeft, om aan het Belgische kabinet den waren staat van zaken, betrekkelijk de Keulse aangelegenheden, bloot te leggen, en tevens mededeeling te geven van de officiële stukken, die dienen moeten tot wederlegging van de valsche berichten, zoo mildelijk door de Belgische bladen omtrent deze zaak verspreid. De heer van Galen behoort tot den Katholijken adel van Westfalen, en schijnt de jongste stappen der Pruisische regering niet te kunnen goedkeuren.

Ondertusschen is de heer van Sydow, secretaris van legatie te Frankfurt, voorloopig met de functien van den graaf van Galen belast, en dat wel op een oogenblik, dat de geschillen omtrent het Groot-hertogdom Luxemburg de tegenwoordigheid van een ervaren diplomaat te Brussel schijnen te vorderen.

SPANJE.

MADRID 30 Dec. De Zittingen van de Kamer der Cortes hebben geene beraadslagingen van belang tot onderwerp gehad; alleen is bekend, dat het den nieuwen Minister van Financiën, den heer Mon, gelukt is, eenige gelden van de Bank van St. Charles te verwerven.

— Bij buitengewone gelegenheid ontvangen wij alhier de tijding, dat, ten gevolge van eene gerezene oneenigheid tusschen den opperbevelhebber Espartero en den generaal Lorenzo, deze laatste in het bevelhebberschap van Valadolid, door den generaal Carratala is vervangen.

Het gouvernement heeft be sloten de reorganisatie van het Engelsch legioen te verzoeken, en heeft daartoe reeds de noodige instructien gegeven; doch men gelooft niet, dat het Engelsch gouvernement het oprigten van een nieuw legioen, op denzelfden voet als het vorige, zal veroorloven; men veronderstelt, dat het Engelsch kabinet alleen het formen van een hulpkorps zal toestaan.

— In verschillende streken van de provincie de Cuidad-Real, hebben de bewoners de toestemming gevraagd, om op hunne kosten eenige korpsen op te rigten, ten einde zich tegen de aanvallen der Carlisten, welke dien omtrek verontrusten, te wapenen. Men heeft hun zulks vergund, en zal nu overgaan tot het organiseren dier korpsen, welke van veel nut kunnen zijn.

— Door Don Carlos is te Estella een bevel uitgevaardigd, bij hetwelk onder anderen den Alcades en Regidors, op straffe des doods, gelast wordt, om nauwkeurig op te geven de namen dier personen, welke zich in de dorpen of plaatsen begeven, die door de Christino's bezet of versterkt zijn; ook moeten zij van de bewegingen der troepen van de Koningin, hun getal en de rigtingen, welke dezelve nemen, dadelijk aan de naastbijzijnde Carlistische bevelhebbers kennis geven. Eene buitengewone aanvraag van rations van allerlei aard, is door de Carlisten in de vallijen van Navarra gedaan. Den 23 telde men 2,400 zieken der Carlistische troepen in het hospitaal te Irache; de sterfte in hetzelfde was groot.

G. W. T. VOGELVANGER, *Diss. jurid. inaug. de jure Superficie*. D. 18 December 1837. 50 pag. 8vo. Het regt van *Opstal*, d. i. van gebouwen (of ook plantsoen) te hebben op het erf van een ander, wien men als eigenaar erkent, komt voor in het Romeinsche regt, en is ook hier en daar in ons vaderland (bij voorb. bij vele boerenwoningen in *Friesland*) in gebruik; doch wordt niet behandeld in het Fransch burgerlijk wetboek. Dit gaf dus aldaar eene gaping, welke aangevuld is bij het nieuwe Nederlandsche wetboek, en aanleiding gegeven heeft, dat deze titel van dat nieuwe wetboek bij voorraad reeds ingevoerd is bij speciale wetten van de jaren 1821 en (na herziening ook van dezen titel) 1833; — en dit was dus eene zeer geschikte stof voor eene regtsgeleerde doctorale dissertatie, waarin de schrijver dit regt volgens de Romeinsche wetgeving, de vroegere Nederlandsche regten, en de tegenwoordige nieuwe wet beknoptelijk doch voldoende uiteen gezet en onderling vergeleken heeft.

G. E. JORDENS, *Diss. jurid. inaug. de Usufructu ex patria potestate*. D. 19 December 1837. 77 pag. 8vo. De Fransche burgerlijke wet kent aan de ouders, of ook den langstlevende derzelve, een regt van vruchtgebruik toe op de eigengooden hunner kinderen, totdat dezelve den onderdom van 18 jaren bereikt hebben, (terwijl de minderjarige der kinderen, nog drie jaren langer duurt); — doch onder verplichting, om daartegen de opvoeding en het onderhoud der kinderen, tot dien onderdom toe, te bekostigen. Dit regt, in het algemeen beschreven in vier artikelen van het Code de mariage, aa. 384-387, heeft in de toepassing tot vele moeilijkheden en twisten aanleiding gegeven; welke, ten getale van 22, door den schrijver, in den loop zijner bondig en toch helder geschrevene verhandeling, opgenomen, en uit de zuiver door hem voorgestelde en ontwikkelde beginselen, beantwoord worden.

RIJST.....	950 vaten.	200 vaten.
PEPER.....	1,000 balen.	9,000 balen.
PIJNT.....	1,008 „	3,015 „
PIJNT.....	2,600 „	4,000 „
PIJNT.....	13,470 stuks.	6,481 stuks.
TRAAN.....	5,948 tonnen.	15,725 tonnen.
POTASCH.....	670 fusten.	817 fusten.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

ROTTERDAM, 8 Januarij.

Sedert drie weken is, door de ingevallene feestdagen, geen Korenmarkt gehouden. Heden was naar den tijd des jaars de aanvoer groot genoeg; de belemmering echter der binnenwateren veroorzaakte eenige stremming, waardoor de meeste artikelen niet wel tot vorige prijzen te plaatsen waren.

Tarwe. Zeeuwsche en Overmaasche genoegzaam ter markt; Oude vond bijna geen behoefte, doch was ook niet lager te koop, f 210, 218, 225, f 232, 240, naar kwaliteit; Nieuwe in de puikste kwaliteit f 3, de gewone soorten f 6 lager; de puikste Walcherse en Zeeuwsche f 204, 210, 216; d. 120, 122, 124 & Gewone kwaliteit Zeeuwsche en Overmaasche f 180, f 186, 192, 198, 201; Roete Tarwe weinig gevraagd, 129 & goede jarige Rijn tot f 255; 129 & dito Silesische f 255 gelaten; 129, 130 & goede jarige Bovenlandsche f 240, 244; 135 & puikste Hooglandsche Kleefse f 270; 129 & Oude Roode Nassau-Dietze f 235; 129 & Oude Poolse f 280, bij uitslijting verkocht. In de laatste week van December zijn nog eenige verkopen in Entrepôt ter verzending gedaan, 129, 131, 133, 135 & Rijn en Kleefse f 212, 213, 218, 220, 225 naar kwaliteit. Heden was in Entrepôt geen kooplust. Ter beurze is 118 & Archangel tot f 142 gedaan.

Rogge is sedert drie a vier weken schaars aangevoerd en daardoor f 3 gemiddeld; Zeeuwsche en Vlaamsche was bijna niet ter markt. In de vorige week is 120 & Kolonie f 152; 123, 124 & nieuwe Bovenl. tot f 160, 161, 162 te Schiedam en Belfasch; 113 & nieuwe Riga f 172; 120 & Manhey in f 172, alhier verkocht. Heden 122 & Noord Brab. f 160, bij gerijven verkocht, f 157, bij partij geboden.

Garst. De Zeeuwsche en Overmaasche f 5, 6 lager als vorige marktdag; winter f 102, 108, 114; zomer f 93, 105, naar kwaliteit. In de vorige week is 100 & Oldammer zomer f 100, 101; 101 & Viessche winter f 112 te Schiedam; 193 & Viessche winter f 116, alhier verkocht.

Haver gaat bijna niet in om; de partijtjes Overmaasche worden met moeite tot f 1.60, 1.80, 2, 2.20, 2.40, 2.60 naar kwaliteit verkocht.

Roekwint zonder aanvoer, van den zolder op f 150 gehouden.

Ernoten slap; vorige notering.

Boonen. Puikste Witte en Bruine schaars en wel zoo hoog; **Paardeboonen** f 3, 6 lager; Oude f 108, 114, 120; Nieuwe f 90, 96, 102, 108, naar kwaliteit.

Koolzaad zonder verandering; gewoon Rostocks vorige week tot 41 Ld. verkocht.

Lijnzaad. In de Zaaisoorten ruim prijshoudend; Prima kwaliteit 72, 75 St.; 2^e soort 65, 70 St.; Mindere kwaliteit 53, 52 St.; **Slagzaad** 46, 54 St., f 7.50, 8.60; puik Riga's zaai f 25.

Heenepezaad als voren; Inlandsche 160, f 165.

De voorraad van Granen te Hamburg, was:

	Ult. Dec. 1834.	1835.	1836.	1837.
Tarwe.....	ca. 7,000	5,000	4,000	2,600
Rogge.....	2,000	500	250	1,600
Haver.....	800	500	400	300
Garst.....	400	50	1,200	500
Koolzaad.....	500	300	300	80

De voorraad van Granen te Bremen, was:

	Ult. Dec. 1834.	1835.	1836.	1837.
Tarwe.....	2,670	745	8,075	4,599
Rogge.....	3,165	1,043	2,400	3,667
Haver.....	2,170	2,326	235	1,989
Garst.....	1,550	1,250	1,700	1,551
Koolzaad.....	458	570	300	750

DE HOUTHAKKINGEN IN HET GRÜNEWALD.

(Ingezonden).

Hierop zijn aller oogen thans gevestigd, overal loopen de gesprekken over deze zaak; en hoe eenvoudig zij ook is, maken de Franche en Belgische dagbladen van dezelve eenen ophief, als ware er niets minder dan de rust van geheel Europa mede verbonden. Dit zal echter niemand bevreemden, wanneer men de omstandigheden zal bezien; als van middelen, ten einde de gemeenten op te winden. Derhalve scheen het ons niet ongepast, onzen lezers hier kortelijk met den waren stand der zaak bekend te maken, hegeen wij gelooven dat hun geenszins onaangenaam weten zal.

Het Grünwald, gelegen binnen den strategischen rayon der vesting Luxemburg, behoorde vroeger aan het Domein, met uitzondering alleen van eenige kleine gedeelten, welke het eigendom van verscheidene gemeenten waren; nog vóór de uitbreiding van den Belgischen opstand in het Groothertogdom werd het echter, tot op twee loten na, aan particulieren verkocht.

Bij het gbrekkige der aldaar geldende Franche wetgeving, voor zoo veel de houthakking betreft, welke, onder het voorwendsel van het eigendomsrecht te verbieden, bijna overal eene onherstelbare verwoesting en vermindering der bosschen heeft te weeg gebracht, konde het niet anders of deze verkoop moest een gelijk gevolg hebben, hegeen des te gevoeliger was, daar het geheele Grünwald uit hakhout bestaat. Deszelfs aan particulieren en gemeenten toebehoorende gedeelten, zijn dan ook werkelijk niet alleen in den hoogsten graad slecht onderhouden, maar zelfs is een niet onaanzienlijk deel derzelve in bouwland veranderd.

Uit dien hoofde zijn dus de beide aan het domein verblevene loten van het hoogste belang voor de bondsvesting, en derzelver instandhouding in eenen voordeligen staat, welke alleen door een regelmatig bestuur mogelijk is, is dus een onmisbaar vereischte. De groothertogelijke regering, zoowel als het vestings-gouvernement verlorien dit ook nimmer uit het oog, en toen in 1833 het opgeworpen bestuur zich aanmatigde eene houthakking in het voornoemde domeiniale bosch te bewerkstelligen en het hout bij partijen te verkoopen, bewerkten deze beide autoriteiten vereenigd, dat de Franche Bondsvergadering tusschen beiden trad, de houthakking verbod, en, zonder op de gesloten verkoopen acht te slaan, het reeds gehakte hout ter beschikking der wettige domeiniale administratie stelde, en het vestings-gouvernement magtigde, om, zoo noodig, het bestuur, met kracht van wapenen te ondersteunen. Dit besluit werd ook voltrokken tot een klein gedeelte van het hout na, hetwelk een Franche Hoog-ovenmeester de ARDOW genaamd en te Villers-Perle woonachtig, gekocht, en, vóór het uitvaardigen van het besluit, hetwelk, door de, van de zijde van vreemde hoven ondersteunde, reclames van het opgeworpen bestuur, vertraagd werd, gekoeld en weggevoerd had.

Sedert dien tijd heeft het opgeworpen bestuur geen houthakking meer gewaagd. Intusschen weet men, dat het reeds sedert 1830 ter velling geschikt hakhout, dat in een tijdverloop van 18—25 jaren geveld moet worden, door het mistellen der haking gedurende zeven volle jaren aanmerkelijk lijden moet, en werkelijk is dan ook vooral in een groot gedeelte van een der beide loten, het nieuw opschietend plantsoen, zoowel als de onderste boomtakken ten eenemale verstikt, en het is hoog tijd weder een geregeld bestuur in te voeren, in geval men niet wil, dat het bosch zeer in waarde verminderd.

Dit wordt nog dringender gemaakt door twee omstandigheden, vooreerst namelijk hierdoor, dat de omliggende Gemeenten regt hebben op een gedeelte van het gehakte hout, en van dit regt alleen door sprokkelen gebruik maken kunnen, waardoor het bosch niet alleen verwoest, maar ook zoowel aan deze burgerlijken als aan het Domein groote schade toegebracht wordt, en anderdeels door het feit, dat in België bestaande Maatschappijen, al de omliggende Franchen reeds in handen hebben of nog zoeken te verkrijgen, en aanzienlijke aanbestedingen bewerkstelligen. Daar deze ondernemingen op eene bloote actiespeculatie berusten, en derhalve deze fabrieken, hoewel vele van dezelve reeds lang voor de revolutie niet meer bestaan konden, tot elken prijs moeten aan de gang gehouden worden, wanneer de actien nog enige waarde behouden, zoo moeten dezelve al het hout op, waardoor de prijs hiervan reeds aanmerkelijk gestegen is, en nog verder tot zulk eene hoogte rijzen zal, dat al het koopende en vooral het Vestings-Gouvernement, het benodigde hout niet kan met een aanmerkelijk verlies zullen kunnen verkrijgen.

Al deze omstandigheden, welke door het tijdelijk opgeworpen bestuur geheel uit het oog verloren worden, maar voor de regering, zoowel als voor de Bondsvesting, van het hoogste belang zijn, noopten de eerste der Bondsvergadering mede te deelen, dat het Domein tot eene regelmatig besturing van het aan hetzelve toebehoorende gedeelte van het Grünwald zoude overgaan, en van de hooge Bondsgeenoten de noodige ondersteuning in deze verwachte, houthakking opgeworpen bestuur mogt wagen dit te verhinderen.

In hetzelve der Bondsvesting vereenigde het Vestings-Gouvernement zich met de Groothertogelijke regering, ter ontwikkeling der dringende noodzakelijkheid, en ten gevolge ontving hetzelve dan ook van de Bondsvergadering de uitdrukkelijke last, de houthakking krachtig te ondersteunen, en den

Bevelhebber der militaire magt van het opgeworpen bestuur aan te kondigen, dat iedere poging tot verhindering hiervan gewapenderhand zoude afgeslagen worden.

De regering bevestigde nu met het vestings-gouvernement over de verzekering van het benodigde hout voor het garnizoen, en belaste zich met de noodige verdere toebereidselen, welke tot eene land- en huishoudkundige besturing noodig zijn. Dit is de ware toedragt eener zaak, welke, naar Franche en Belgische partijbladen te oordeelen, de rust van Europa bedreigt, de Belgische nationaliteit (?) schendt, en de vreesselijkste gevolgen moet na zich slepen.

Ieder onbevooroordeeld moet het dan ook duidelijk zijn, dat hierin niets met regt en billijkheid strijdigs gelegen is. Om echter ook het groot publiek te overtuigen, wanneer hetzelve namelijk voor overtuiging vatbaar is, willen wij nog eenige woorden hierbij voegen. Wij willen ons hiertoe op het allerongunstigste standpunt plaatsen en aannemen, dat zelfs oproer aan het regt der volken deel kan hebben, en dat België volgens het volkenregt, daardoor, dat het het Groot-Hertogdom Luxemburg de facto bezit, ook tot het uitoefenen van het burgerlijk bewind zoude gerechtigd zijn. Meer zal men toch ook wel niet willen vorderen, noch ons eene ongunstigere stelling toewijzen kunnen, en desniettegenstaande ligt ook dan nog het regt van de groothertogelijke regering en het Duitsche verbond ter beheering van het Grünwald buiten alle tegenspraak.

Wanneer eene Mogendheid, uit kracht van het regt der volken, in een veroverd land de burgerlijke regering uitoefenen wil, dan moet zij, als *Condito sine qua non*, in het militaire bezit van dit land zijn, welk bezit op onbetwistbare daadzaken rusten moet, wanneer uit hetzelve het regt ter uitoefening van het burgerlijk bewind zal kunnen afgeleid worden. Het opgeworpen bestuur is echter binnen den rayon der vesting nimmer in het genot van een zoodanig bezit geweest, en is zulks ook thans nog niet. Het had aanvankelijk in hetzelve eene burgerwacht opgericht, wilde rekruten lichten, had gendarmen binnen den strategischen rayon gebracht, en eene linie van gewapende toelbedienden opgericht, en was dus op den weg zich van het militaire bezit meester te maken. — Het Vestings-Gouvernement ontwaande echter de burgerwacht, waarvan zich de geweren nog thans in handen der wettige Regering bevinden, en verbodde de lichte van troepen, en toen desniettegenstaande een door het opgeworpen bestuur benoemde districts-kommissaris bevel gaf tot de lichte, werd hij door eene patrouille van het garnizoen gevangen genomen en naar Luxemburg opgebragt. De gendarmen werden uit den rayon verdreven, even als ook de gewapende toelbedienden, en onder geen voorwendsel hoegenaamd ook aan eenen enkelen gewapenden Belg het verblijf binnen den strategischen rayon vergund. Wel is waar, dat het vestings-gouvernement, welks belang hier minder regstreeks mede gemoeid was, stilzwijgend toeliet, dat een gedeelte van het burgerlijk bestuur door de opgeworpen autoriteiten uitgeoefend werd; maar dit was echter ook alleen bij oogluiking, en omdat de wettige regering zich niet hier tegen verzette, hetgeen deze, in de verwachting eener spoedige eindschikking der Hollandsch-Belgische geschillen naliel, om hierdoor de moeilijkheden niet te verminderen; en ook dit zoude zelfs geene plaats gehad hebben, wanneer niet eerst eenigen tijd na het uitbreken van den opstand eene nauwkeurige bepaling van den strategischen rayon der vesting gevolgd ware.

Maar zelfs dit burgerlijk bewind bestond daar slechts op eene zeer onvolmaakte wijze, en in geenen deele zoodanig, dat men zich hierop gronden kan. Dit blijkt reeds voldoende uit de omstandigheid, dat noch de invordering der belastingen, noch het toelstel, noch het justitiewezen door de noodige militaire magt ondersteund kunnen worden, maar in allen opzichte aan de welwillendheid der ingezetenen moesten overgelaten worden. Dit is zoo ontegenzeggelijk waar, dat het opgeworpen bestuur zich, door tussenkomst van vreemde hoven, hierover bij de Bondsvergadering beklagde, maar eens voor altijd door dezelve afgewezen werd.

Gehoeft afdoende wordt echter onze stelling, nopens de onderhavige zaak, daardoor beslissend bewezen, dat, toen het opgeworpen bestuur zich, zoo als wij boven zeiden, in 1833 de houthakking in het Grünwald wilde aanmatigen, aan hetzelve dit, zoowel als alle bemoeijingen in het bestuur hiervan uitdrukkelijk verboden werd. Kan men nu, na dit alles, nog spreken van regt, ter uitoefening van het burgerlijk, en vooral van het domeinbestuur, binnen den strategischen rayon der vesting? Voorzeker zal geen onbevooroordeeld dit willen verdedigen. Onze tegenpartij, het gewigt van dit alles beseffende, grondt zich op de in Mei 1833 tusschen Frankrijk, Engeland en de Nederlanden gesloten overeenkomst, ingevolge waarvan tot aan finale schikking, het *status quo* van beide zijden moet geëerbiedigd worden.

Deze grond is echter evenmin te verdedigen: want eene deels blijkt uit het hiervooren gezegde, dat, bij den aanvang van het *status quo*, het opgeworpen bestuur reeds in het bezit was van het houthakking-regt, en dat hetzelve derhalve niet tot dezen behoort uitgestrekt te worden. Anderdeels hebben wij gezien, dat het Duitsche Verbond, ten aanzien der Bondsvesting, er even zooveel belang bij heeft, als de Groothertogelijke Regering, om het Grünwald niet aan de rebellen prijs te geven. Het Duitsche Verbond echter, is geheel vreemd aan de overeenkomst van den 21sten Mei 1833, en heeft hierbij noch medegewerkt, noch zelfs dezelve erkend, en derhalve zoude, wanneer vreemde Mogendheden genoemde overeenkomst tegen het Verbond wilden doen gelden, zulks eene openbare beschimping zijn eener magt, welke men moeilijk verwachten kan, dat zich, met eene levelling van 38 millioenen, wettig zal laten voorschrijven.

Daarenboven konde Z. M. de Koning, zich als Groot-Hertog van Luxemburg, door deze overeenkomst tot niets verbinden, hetwelk strijdig is met de belangen van Duitschland en deszelfs bondsvesting Luxemburg, daar dit door art. 11 der Bonds-, en art. 6 der Weener Slot-Akte verboden wordt. Maar deze overeenkomst konde, voor zooveel Luxemburg betreft, ook geen onder doel hebben, dan schorsing der vijandelijkheden van beide zijden; afstand van alle Souvereiniteitsregten, waartoe toch ongetwijfeld ook het burgerlijk bestuur behoort, zoude, wanneer dezelve, hetgeen echter het geval niet was, hierbij bedoeld ware geworden, volgens art. 11 der Bonds-, en art. 6 der Slot-Akte, volstrekt van geene waarde zijn geweest, en konde zelfs den Koning Groot-Hertog niet verbinden, daar deze artikelen volstrekt prohibitief zijn. Het tegendeel te willen staande houden, ware het Verbond in deszelfs grondwetten te willen vernietigen: want alsdan zoude er, ter ontbinding van het Verbond, niet anders noodig zijn, dan dat eene vreemde Mogendheid eene kleine streek van deszelfs gebied met geweld overtrok, om hetzelve tot eene zoodanige overeenkomst te noozaken.

Eene dergelijke vernedering kunnen de Doorluchtige Bondsleden voorzeker niet toegeven, en wij houden ons derhalve overtuigd, dat de Hooge Bondsvergadering baren uitdrukkelijk aan het Vestingsgouvernement gegeven last, ter gewapende ondersteuning van de houthakking in het Grünwald, zal gestand doen.

Het Vestingsgouvernement te Luxemburg is echter aan mannen toevertrouwd, die reeds vroeger betoond hebben het gewigt te gevoelen van den post, in welken zij zich geplaatst zien.

Zij weten zeer wel, dat zij hun aanzien tegen over het opgeworpen bestuur ten eenemale vernietigd zien zouden, ingeval zij hierin slechts de geringste zwakheid betoonden, en iedereen zal beseffen, dat hierdoor de grondstelling zoude bekrachtigd worden, dat vreemde Mogendheden zich in een bestuur mengen, en wettig geven kunnen.

Wij willen den krijgshaftigen Belgen dus getroost hunne pralerij overlaten, overtuigd, dat zij het niet zullen wagen, zich binnen den strategischen rayon der bondsvesting Luxemburg te vertoonen, en buiten den rayon zal geen hout gehakt worden.

PRIJZEN DER PERCEELEN.

Geveild op Maandag 8 Januarij 1837, in het Heeren-Logement

No 1. Een Koopmans-Winkelhuis en Erve, in de Wijde Lombardsteeg, in Wijk 8, N. 2141, Kadastrale Sectie G, N. 71. f 3,225. J. Feije.

No 2. Een Huis, Tuin, Achterhuis en Erve, met afzonderlijk verhuurd wordenden Woonkelder, op de Korte Prinsengracht, tusschen de Vinkenstraat en den Haarlemmerdijk, in Wijk 53, N. 1458. f 2,525 — f 400. A. B. Zonne.

No 3. Een Koopmanhuis, Achterhuis en Erve, in de Warmoesstraat, over de St. Janstraat, en van achteren uitkomende aan het Damrak, in Wijk 5, N. 1289, Kadastrale Sectie G, N. 251. f 11,600 — f 1,600. J. Feije.

No 4. Een Collegietuin, genaamd *Vredelust*, met Heeren Huizing, overdekte Kolfsbaan, groote Koepel, Wandelpaden, beplant met Heestergewassen en opgaande Boomen, (op Stads Grond) in de Plantage, Middelland, de eerste op den hoek van de Heerengracht, tegenover den *Hortus Botanicus*, N. 6852, f 2,400. — f 100 Opghe.

No 5. Eene Heeren Huizing, genaamd *het Vergenoegen*, met Tuin, (op grond) in de Plantage, in de Middelland, het tweede van de Heeren, N. 6851. f 2,550 — f 275. J. B. Moele, en f 100 Opghe.

Perceelen N. 4 en 5 zijn eerst ieder afzonderlijk geveild, en vervolgens samen in slag genomen.

No 6. Een Koopmanhuis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de Keizersgracht, Westzijde, bij de Leliegerecht, in Wijk 45, N. 3502. f 13,650 — f 1,400. J. Palmboom.

No 7. Een Pakhuis en Erve, genaamd *de Hoop*, op het Roeters-Eiland, bij het Keerweer, in Wijk 16, N. 6426. f 475. Opghe.

No 8. Een Koopmans-Winkelhuis, Binnenplaats, Pakhuis en Erve, in Warmoesstraat, over de St. Annastraat, in Wijk 4, N. 721. f 5,000. f 100 Opghe.

No 9. Een Winkelhuis en Erve, op den Nieuwendijk, tusschen de Haarlemmerhuizen, in Wijk 17, N. 1347. f 5,000. — f 200 Opghe.

No 10. Een Huis en Erve, op de Ezelandersgracht, Z. Z., bij de Leliedwaarsstraat, in Wijk 44, N. 3262. f 1,725. — f 25. J. Leekhoff.

No 11. Twee Huizen en Erven, in de Tuinstraat, tusschen de eerste tweede Dwarsstraat, over het Regenboogs-Liedchoffe, in den St. Wilhelmsdusgang, in Wijk 46, N. 4113 en 4114. f 230. — f 5. H. F. Straat.

No 12. Een Winkelhuis en Erve, in de Naauwe Lombardsteeg, bij Flinweelen of Oudezijds Voorburgwal, in Wijk 8, N. 2019. f 1,776. Feije.

No 13. Is niet geveild.

No 14. Een Huis en Erve, met deszelfs apart verhuurd wordenden Woonkelder, in de Nieuwebrugsteeg, in Wijk 1, N. 13, Kadastrale Sectie G, N. 377. f 2,900. — f 5 Opghe.

No 15. Een Huis en Erve, met afzonderlijk verhuurd wordende Boven-Benedenwoningen, op de Looijersgracht, Z. Z., bij de Prinsengracht, Wijk 34, N. 6353. f 1,225. — f 25. J. F. Schutte.

No 16. Een Winkelhuis en Erve, in de Keizerstraat, tusschen de Booms en de Lange Keizersdwaarsstraat, in Wijk 12, N. 3484. f 1,125. — f 5 C. van Maarschalkerwaart.

No 17. Een Huis en Erve, in de Laurierstraat, tusschen de eerste tweede Dwarsstraten, in den Vettegang, in Wijk 38, N. 1267. f 1 J. Feije.

Advertentiën.

(157) De Ondergeteekende heeft de eer ter kennis van de geachte Publiek te brengen, dat hij voornemens is, geveild eenen geruimen tijd alhier te verblijven en ONDERRICHT te geven op de Guita en in den Zang, zoowel voor eerste beginnenden als meergevorderden. Diegenen, welke hier van gebruik wenschen te maken, gelieven zich te adresseren aan zijne woonplaats, op den Heiligenweg No. 43, waar hij van 1 tot 3 ure des namiddags te spreken is.

FRANS STOLL,

Muziek-Directeur te Weenen.

(158) Amsterdamsche Gasfabriek.

Een ieder, die gewoon is STEENKOLEN te branden, zal op gemerkt hebben, dat de eerste aan de steenkolen gebragt warmte, de olie-deelen daaruit ontbindt en in eenen zwaren rook doet opstijgen, waarin men vervolgens een groenachtig gas bespeurt, hetwelk, vuur vattende, eene heldere vlam vertoont, en dat, na verloop van eenigen tijd, wanneer de gas en de oliedeelen verteerd zijn, rook en vlam ophouden te bestaan, de steenkolen echter blijven doorgloeijen, en inderdaad als dan eerst den hoogsten graad van warmte van zich geven.

De koke, de doove kool, of duidelijker, de steenkool, na dat dezelve van hare olie- en gas-deelen beroofd is, biedt eene even verwarmende brandstof als de steenkolen zelf, aan, doch moeilijker om ontstoken te worden, hetgeen een natuurlijk gevolg van het vroeger gezegde is. Met, derhalve, bij het eerste aanleggen van eene kagchel, oven of haard, op het eerste geglommen vuur, eenig hout of steenkolen te leggen, en nadat die ontstoken zijn met koke te bedekken, zoo bekomt men eene zeer verwarmende en zeer zindelijke wijze van branden, tevens minder gevaarlijk dan de gewone, dewijl de koke geene vonken van zich werpt, en brandende zachtjes te zamen stort; aangezien daaruit geen rook veroorzaakt wordt, zoo loopt men ook voor brand in den schoorsteen geen gevaar; de koke in zich zelve vertorende, geeft slechts weinig en evenwel zeer zware asch, en dus heeft men ook geen hinder van het stuiven, zoo noodig voor goed gemeubeleerde kamers.

Dit artikel kan men aan de Gasfabriek laten bestellen en zal ten huize der particulieren tegen f 1. — per mud of 32 Nederl. pond, franco bezorgd worden.

AMSTERDAM, 16 December 1837.

Schouwburgen, Concerten,

EN PUBLIEKE VERMAAKLIJEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Woensdag den 10 Januarij 1838: GYSBRECHT VAN AEMSTEL, Treurspel in vijf bedrijven door J. van Vondel; met overture, tusschenbedrijven en kooren, Muzik van den Heer A. Berlijn, en nieuwe Decoratiën door den Heer J. E. de Vries, en nieuwe Kostuums.

Na hetzelve: VONDEL'S DROOM, Tafereel, door den Heer Mr. J. van Lennep, Lid van het Koninklijk Nederlands Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en schoone Kunsten; Muzik van den Heer J. G. Berleiman, Lid van het Koninklijk Nederlands Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en schoone Kunsten, Lid der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten en Onderwijzer aan de Koninklijke Muzikschool alhier; gemonteerd door den Balletmeester A. P. Voitus van Humme, nieuwe Decoratiën door den Heer J. E. de Vries, en nieuwe Kostuums.

Ten Zes ure op het Tooneel.

Verwacht op Donderdag den 11den Januarij 1838, als buitengewone voorstelling, ten behoeve van het Fonds tot Pensionering van Tooneelkunstenaars aan den Stads Schouwburg, beide bovenstaande Stukken: GYSBRECHT VAN AEMSTEL en VONDEL'S DROOM.

Bij het aankondigen dezer buitengewone voorstelling, achten Kommissarissen van den Stads Schouwburg het niet ongepast, aan het Publiek te herinneren hunne reeds in het vorige speeljaar gemaakte opmerking, dat het Fonds, ten welks behoeve die voorstelling gegeven wordt, in deszelfs aard en strekking eene belangrijke wijziging van deszelfs eerste daarstelling heeft ondergaan, zoodat, terwijl vroeger slechts weinige leden van het personeel deelgenooten van hetzelve zouden zijn, en vooreelden daaruit moesten hopen, het gansche personeel der Tooneelisten thans tot het lidmaatschap bij hetzelve wordt toegelaten, en allen de hoop mogen voeden, van eenmaal in hetzelve eenen steun voor hunnen onderdom te zullen vinden, terwijl die steun meerder of minder krachtig zal kunnen wezen, naarmate de belangstelling der voorstanders van het tooneel, de opbrengsten der voorstellingen, ten behoeve van het Fonds, meerder of minder aanzienlijk zal hebben gemaakt.

THEATRE FRANCAIS.

No. 47 de l'Abonnement.

Billets et Entrées de Faveur généralement suspendus.

Jeu 11 Janvier 1838: La 1re représentation de LA JUIVE, grand-opéra en 5 actes, paroles de Scribe, musique de Mr. Halévy, orné de trois décors nouveaux, peints par Mr. H. Jolly, et de costumes entièrement neufs, confectionnés d'après les modèles de Paris.

On commencera à 6½ heures précises.

La brochure de LA JUIVE, se vend, au prix de 25 ct. chez la Ve. LE GRAS, IMPRIMERIE et Comp. Libraires sur le Rokin, No. 139, et à LA SALLE DU SPECTACLE.

DEUTSCHES THEATER, In der Amstelstrasse.

26 Vorstellung im Abonnement.

Mittwoch den 10 Januar 1838: FRA DIAVOLO, ODER DAS GASTHAUS IN TERRACINA, Komische Oper in 3 Acten. Musik von D. F. E. Aubert. Anfang um 7 Uhr.

** Zertine... Madame Eschborn.

Gesänge dieser Oper sind bey den Buchhändlern A. H. Brouwer, N. Z. Voorburgwal, No 165, und J. D. Gertner, Muiderplein, No 53, wie auch an der Theater-Casse à 30 Cents zu haben.

GEDRUKT BIJ A. ZWERSAARDT.